

Finansdepartementet
Postboks 8009 Dep.
0030 OSLO

Att:

Deres ref.
15/906 - KSj

Vår ref.
15/1094-13 665.3/ELBA

Dato:
Oslo, 16.06.2015

Høring - NOU 2015: 5 Pensjonslovene og folketrygdreformen IV

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til departementets brev av 30.04.15 angående ovennevnte.

Banklovkommissjonen viser med denne utredningen at det fortsatt kan være mulig for virksomheter og foretak å tilby sine ansatte et ytelsesbasert alderspensjonsprodukt. LO mener at en ytelsespensjonsordning framstår som et kvalitetsprodukt. Det gir større forutsigbarhet for pensjonens størrelse, og arbeidstaker avlastes risikoen for svingninger i avkastningen av pensjonsmidlene. Arbeidstakerne kan også avlastes risikoen for endringer i levealder i opptjeningstiden og hovedregelen er at det skal være en livsvarig pensjonsutbetaling. Derfor er det positivt at Banklovkommissjonen kom fram til at det var mulig å lage et regelverk for et ytelsesbasert tjenstepensjonsprodukt. Forslaget viser at det er mulig å tilby en forhåndsberegnet ytelse som kan måles i prosent av tidligere lønn, på samme måte som AFP, og som levealdersjusteres ved avgang. Dette er ikke mulig i hybridordninger. Det er et nyttig supplement til Tjenstepensjonsloven.

Ytelser

Banklovkommissjonen har ikke foreslått bestemte maksimalrammer. LO mener at de nye pensjonslovene bør gi foretak rom for å sikte mot samme pensjonsnivå som de har i dag. Dagens skattemessige rammer i foretakspensjonsloven gir rom for et samlet pensjonsnivå inklusive folketrygd tilsvarende 70 prosent av sluttlønn. Her må det tas hensyn til at dagens rammer regnes i prosent av sluttlønn, og at denne for de fleste er betydelig høyere enn gjennomsnittslønna over livsløpet. Det tilsier at maksimalrammene ikke bør settes lavere enn ytelse på 20 pst i tillegg til Folketrygdens nivå på rundt 50 pst.

Levealdersjustering etter uttak

Det er bred enighet i kommisjonen om at pensjonen skal levealdersjusteres ved uttak, men den har ikke tatt stilling til når levealdersjusteringen skal starte. LO mener at 1943-årgangen vil være et lite hensiktsmessig utgangspunkt, og gjøre rammen illusorisk for de generasjoner som i praksis vil tjene opp pensjoner under den nye loven. De første årganger som vil kunne få full opptjening vil være født etter 1990, og få med gammel folketrygd vil ha opptjening av betydning. Et naturlig utgangspunkt for dimensjoneringen av opptjeningen vil være den første årgangen med full opptjening i ny folketrygd født 1963. Dersom en finner at enkelte kan få en

overkompensasjon gjennom opptjening på basis av lavere delingstall, kan det justeres for dette.

Regelverksutforming for øvrig

LO merker seg at Banklovkommisjonen har valgt å legge opp den tekniske utformingen av regelverket til den nye ytelsespensjonen i privat sektor med bruk av forsikringstariffer beregnet på at bedriften betaler for lengre liv gjennom økt premie for hver årgang (K2013). Det medfører at det må trekkes fra et element i premien som kompliserer fremstillingen og utformingen av regelverket. Det er ønskelig med et betydelig enklere regelverk. Av hensyn til brukerne, og til at offentligheten forstår de grunnleggende prinsippene, er en forenkling nødvendig. Vi ber derfor departementet vurdere om en kan utforme et forenklet tariffsystem der det framgår direkte at bedriften ikke betaler for lengre forventet levealder etter uttak av pensjon. Dermed vil en oppnå den samme finansielle trygghet som ved dynamisk dødelighetstariff (K2013), og samtidig ta i bruk et enklere premiesystem med premienivå uavhengig av årgang og forventet levealder etter uttak.

Banklovkommisjonen har foreslått at ytelsen i utgangspunktet skal bestå av oppsparte rettigheter og faktisk dødelighetsarv, slik at faktisk pensjon avhenger av hvor mange i ordningen som har falt fra før de har startet uttaket av pensjon. LO mener det hadde vært bedre om hovedregelen hadde vært at dødelighetsarven er forsikret, slik at et avvik mellom faktisk dødelighetsarv og estimert dødelighetsarv ikke påvirker faktisk pensjon. Først på den måten blir tjenstepensjonen en definert *ytelse* før levealdersjustering etter uttak.

LO savner regler for overgangsordninger fra eksisterende tjenstepensjonsprodukter. Skal et foretak endre **tjenstepensjonsordning fra eksisterende ytelsesordning til den nye ordningen, må det utstedes fripoliser**. Fripoliser er en dårlig løsning for alle parter, men er i dag eneste mulighet. I behandlingen av Tjenstepensjonsloven understreket Finanskomiteen at overgangsordninger skulle gis særlig oppmerksomhet i det videre arbeidet med ytelsesbaserte foretakspensjonsordninger. LO forutsetter at Finansdepartementet følger dette opp.

Vi ber Finansdepartementet på nytt vurdere overgangsordninger fra eksisterende ytelsespensjonsordninger til pensjonsordninger etter det nye regelverket i tjenstepensjonsloven.

LO mener at et lovforslag om nye tilpassete ytelsespensjoner bør fremmes så snart som mulig, basert på de hovedprinsipper som vi har omtalt over og som er innenfor den rammen som Banklovkommisjonen foreslår. Det vil være et nyttig supplement til hybridpensjoner og til innskuddspensjoner. Dersom dette alternativet kommer på plass vil det lette overgangen fra dagens ytelsesordninger, som ikke er tilpasset de nye prinsippene i pensjonssystemet. Dersom dette ikke gjøres, vil den eneste muligheten være eksisterende ordninger etter Lov om foretakspensjon (LOF), der bedriftene betaler for lengre levealder. I så fall vil LOF-ordninger være arbeidstakernes eneste mulighet til fortsatt forutsigbare ytelsespensjoner, og det vil være behov for å videreføre disse i lang tid framover.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Are Tomasgard
(sign.)

Stein Reegård

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.